

Zdi se, da vse poti postmoderne, kiberkapitalistične družbe vodijo v New York. Roman ameriškega pisatelja italijanskih korenin nas popelje na enodnevni obhod po tem mestu – v dolgi, beli, z najnovejšo tehnologijo opremljeni limuzini in v spremstvu protagonista, mladega multimiljaderja Erica Packerja. DeLillo je skušal skozi roman prepletati slutnjo prihodnosti, ki pa se vseeno ne more otresti vzorcev, ki se ponavljajo skozi zgodovino in jo posledično tudi pogojujejo.

Obisk predsednika države, odmevajoč v pripravljenosti na možen atentat, nenadni protesti anarhistične skupine, samovžig protestnika, množični pokop znanega sufijskega raperja, gomila golih ljudi, ki najprej spominja na novonastalo znanstvenofantastično sekto, za katero se izkaže, da je zgolj filmska scena ... Celotno dogajanje, ki se razteza po newyorških avenijah, se prepleta z dogodki oziroma bolje rečeno z vstopi in izstopi zdravnika, glavne finančnice in glavne teoretičarke, ki v kontrastu s sociološkim »napredkom« zunanjega sveta predstavljajo razvoj tehnologije in svetovnega denarnega trga, ki ga je moč nadzorovati iz premikajoče se pločevine. Eric s trgovanjem oziroma vlaganjem v valuto jen postavi na kocko svojo prihodnost in svoje premoženje. Trg prodaje jena je na koncu z bolj ali manj posrečeno metaforo predstavljen v nerazumljivi diagnozi asimetrične prostate.

Želja po vse večjem imetju in vse večjem vplivu Erica kljub vsem tehnološkim raziskavam in vsem svetovalcem popelje v ne ravno predviden konec. DeLillo v romanu rast kapitala primerja prav z metropolo kot je New York. Vsaka stolpnica je nadomestljiva in prav taka naj bi bila narava kapitala, rušenje preteklega za vzpostavitev novega.

V oba pola dogodkov vstopa Ericova žena Elise. Poročena zgolj nekaj tednov se šele ravno na ta dan začneta bolje spoznavati, vendar ob koncu romana še zmeraj ni najbolj jasno, ali jo Eric kot človek, ki skozi celotno zgodbo teži k temu, da bi dosegel popolno svobodo breztelesnosti, dokončno vzljubi šele prav takrat, ko izgubi vso njeno dediščino in se ji končno telesno približa.

DeLillo nam v romanu ne ponudi samo dveh različnih perspektiv, s katerima gledamo na ulice New Yorka, ampak postreže tudi z dvema manjšima vložkoma. Ta dva sta za razliko od večinskega dela romana, napisanega v tretjeosebni pripovedovalcu, naslovljena kot Izpoved Benna Levina, nekdanjega uslužbenca v Ericovem podjetju. Ta izpoved se kljub začetnemu občutku vrinjenosti proti koncu romana zlije s primarnim tokom zgodbe.

Čeprav DeLillo dopušča bralcu možnost, da se odvrne od pogleda in miselnosti protagonista Erica Packerja, ostaja v območju vpogleda v to, v kakšen svet se spuščamo kot družba z vsakodnevnim porastom tehnologije in vedno večjega območja kiberkapitala, ki ostaja pod nadzorom največjih korporacij.

Pogled na takšen svet se v romanu kaže skozi opise New Yorških avenij v varnem objemu tehnološko dovršene limuzine. V tem varnem naročju kapitala in tehnologije je glavni protagonist preživel vse življenje. Z začetkom romana pa se Eric spusti v dejansko realnost ulic, prežete s sleherniki vsakdana. Nekakšna pot nazaj v preteklost začetka zapuščine njegovega očeta, Erica ne sooča samo s tveganjem denarnega trga temveč tudi z eksistencialističnimi vprašanji preživetja in manipuliranja z močjo in vplivom.

Trenutek povpraševanja pri Ericu nastopi takrat, ko zapusti območje varnosti, ki mu ga predstavlja razsežnost dnevnega tehnološkega napredka. Mogoče lahko ravno to povežemo z nekakšnim opozorilo pred pretirano uporabo tehnologije, ki bi lahko človeka pahnila v občutek razčlovečenja.

Kaja Blazinšek

{fshare id=1307}